Мордовия Республикасы авыл ху?алыгы ??м азык-т?лек министры урынбасары Искандяров Альберт Ислям улы 1961нче елны? 5нче маенда Л?мбер? районы Пензятка авылында ?ит?кче гаил?сенд? туа.Аны? кил?ч?к елларга ?з алдына куйган планнары зурдан иде. 1983нче елны Н. П. Огарев исеменд?ге Мордовия университетыны? авыл ху?алыгын механизациял??, ? 2002 елда - Саранск кооператив институтыны? предприятияд? эконимика ??м идар? ит? («Механизация сельского хозяйства», «Экономика и управление на предприятии») белгечлекл?ре буенча дипломнар алып чыга.
1978-1983нче еллар а?а студент вакытларын исен? т?шер?. Альберт Ислям улы укуын т?мамлагач, туган Л?мбер? районы А.А.Жданов исеменд?ге совхозда баш инженер-механик булып эш биографиясен башлап ?иб?р?. Хезм?т баскычлары буенча тиз ?рм?ли ул.   Тырыш, булдыклы, тир?н белем алган хезм?тк?р туган Пензятка авылы Советы халык депутатлары исполкомы р?исе буларак 1987-90 елларда эшли. Аннан Л?мбер?не? «Воля» кооперативы р?исе урынбасары, Саранск башкалабыздагы ГП ПТСЦ «Медтехника» директоры урынбасары булып хезм?т ит?. Барысы 1992-2010 елларны ?з эчен? ала. Хезм?т баскычыны? тагы бер этабы - Мордовия авыл ху?алыгы ??м азык-т?лек министрлыгында кече ху?алык ?сешен т?эмин ит?че б?лек ?ит?кчесе (начальник отдела развития малых форм хозяйствования Министерства сельского хозяйства и продовольствия Республики Мордовия) булу. ?ит?кче буларак А.И.Искандяров инде бернич? ел д?вамында министры урынбасары вазыйфасын ?ти. Бу урында ?йтеп кит?рг? кир?к, Альберт Ислям улыны? ?тисе - Ислям Садык улы, гомерен авыл ху?алыгы ?лк?сен? багышлаган кеше. Ул берникад?р вакыт Пензятка авылы ху?алыгы баш зоотехнигы булып эшли, со?ыннан м?гезле хайваннар фермасын ?ит?кли (завфермой). Ислям Садыйк улы хезм?т биографиясен туган авылында парторг буларак йомгаклый. ? Альберт Ислям улыны? бабасы - Искандяров Садыйк Айнулла улы, Л?мбер? районы Тарасполь авылы «Лазарь Каганович» исемле колхозны? берд?нбер председателе була. Шулай итеп, Искандяровлар - авыл ху?алыгы ?лк?сенд? тырышып хезм?т итк?н ?ит?кчел?р династиясе.

Тырыш, белемле ??м у?ышлы ?ит?кче Искандяров Альберт Ислям улыны? армый-талмый хезм?те т?б?нд?ге лаеклы б?л?кл?р бел?н билгел?н?: Почетная грамота Минсельхозпрода Республики Мордовия - 2011 г., 2013 г., Благодарность Минсельхозпрода Республики Мордовия - 2012 г.
– Б?генге к?нд? республика тарафыннан кече ??м урта эшм?к?рлекне ?стер? буенча к?п кен? программалар кабул ителеп тора ??м алар ?леге юн?лешт? ш?гыльл?нерг? тел??чел?р ?чен мен? диг?н ярд?м ??м м?мкинлек. Шу?а да ?леге ярд?мн?рд?н файдаланып, республикабыз ?итештер? ?лк?сенд? эшч?нлекне арттыру бурычы тал?п ител?, - дип Альберт Ислямович агымдагы елда кабул ителг?н программалар турында с?йл?п ?тте. Россия Х?к?м?те “Икътисади ?сеш ??м инновацион икътисад” д??л?т программасы кысаларында, 2014 елда кече ??м урта эшм?к?рлекк? д??л?т ярд?ме буларак субсидиял?р билгел?? расланганы турында да ?йтте. ??г?м?не саннар бел?н д?лилл?де; алар т?б?нд?гел?р. Т?з? ??м реконструкциял??г? 2012нче елны 245 миллион сум бирелг?н булса, 2013 – 82 млн 130 ме?, ? 2014 – 65 млн сум акча Россия Федерациясе ??м Мордовия Республикасы бюджетыннан б?леп бирелде. 2012нче елны шул акчага 26 гаил? фермасы (14 – с?т, 12 – ит) т?зелде. Гаил? мал фермаларын яклау ?чен 2013нче елда бирелг?н 82 млн. сумнан артык бюджет акчасыны? федераль бюджеттан – 55,8 млн сумы, калганы Мордовиянеке. Бу программада 13 КФХ катнашты. Гаил? мал фермерларыны? у?ышлылары арасында Ковылкино районында 400 сарык асраган Чураков Ринат Хафиз улын ?йтерг? кир?к. Ул Проекта бернич? ел катнаша инде ??м башлаган эше к?нн?н-к?н ?сеп кил?. Старошайгово, Темниково ??м башка район авылларында у?ышка иреш?чел?ребез байтак.
2014 елда да «Развитие семейных животноводческих ферм на базе крестьянских (фермерских) хозяйств» ??м «Поддержка начинающих фермеров» диг?н ху?алык ит?не? кече формасын яклау ?чен юн?лтелг?н максатлы программалар эшл?рен у?ышлы д?вам иттер?л?р. Ел башында кече ??м урта эшм?к?рлекк? ярд?м ит? ?чен 65 миллион сум акча бирелде диг?н идем. Аларны? 50% ?зл?штерелде инде. Я?а барлыкка килг?н 11 фермер ху?алыктан ?идесе – с?т ?итештер?, бер – сарык, ике – ат, бер – индейка асрау юн?лешенд? эшл?п кил?л?р. У?ышлы КФХ эше турында тизд?н фильм карачакбыз. Ул Л?мбер? районы Пензятка авылыны? 29 яшьлек Мензуллов Марс Наил улы турында. Б?ген аны? эше турында фильм т?шерерг? дип киттел?р, ди Альберт Ислям улы аралашканда. Марс Наил улы нинди юн?лешт? эшли диг?н соравыма Мордовия авыл ху?алыгы министры урынбасыры А.И.Искандяровны? ?авабы т?б?нд?:
- Быел Марс Наил улы 75 сыерга типовой ферма т?зи. Анда алдынгы технологиял?р х?кем с?рер: хайваннарны ашату ?чен механикалаштырган ?л?ш?, с?т ?тк?р?че, навоз кабул ит?че ??м башка корылмалар каралган. Бинаны я?а материаллар, металлоконструкциял?р кулланып, ?ылы панельл?рд?н т?зи ул. Шу?а ?ст?п, 1 июльд?н эшли башлаган “Технический регламент Таможенного Союза «О безопасности пищевой продукции» законын тормышка ашыру максаты бел?н, тизд?н я?а технологиял?р ярд?менд? хайваннар бугазлау ?чен аерым пунктны да т?зеп бетерерг? планлаштырган. Мордовияг? килг?нд?, агымдагы елда бу максатка 7млн 560 ме? сум акча каралган. Республикабызны? ??рбер районында, эшл?п килг?нн?рг? ?ст?п, тал?п ителг?н 1-2 хайван бугазлау цехлары ??м пунктлары ачылыр. Беренче сентябрьд?н Л?мбер? районы Аксен авылында гына да 2 цех, 2 пункт эшл?ч?к. Аксен диг?ч, яшь гаил? фермер ху?асы буларак барлыкка килг?н Н.И.Илькаев, Р.Н.Салькаев, Г.Н.Рамазанов кебекл?рне? башлаган кече фермерлык эшл?ре ?сеп кил?. Шулай ук Ромодан районы Алтар

авылыннан Халиков ?ф?ндене? крестьян (фермер) ху?алыгы ?сешт?, ди Альберт Ислям улы. Мордовия авыл ху?алыгы ?лк?сенд? эшм?к?рлек бел?н шогыльл?н?че татар исем-фамилиял?ре байтак.
Актуаль проблемалар р?тенд? ?леге ?лк?л?рг? югары квалификацияле белгечл?р ?итм??, аренда т?л??л?ре ??м тарифлар ?сеше, сату базары бел?н б?йле м?сь?л?л?р д? бар. «?леге проблемаларны чиш? максатыннан быел кече ??м урта эшм?к?рлекк? ярд?м программаларын тагын да яхшырттык. Башка еллар т??риб?сен? анализ ясалды, т?п бурычлар билгел?нде», - дип с?зен д?вам итте министр урынбасары. «Безне? т?п максат - эшм?к?рл?рг? булышу, кир?кле м?гъл?мат бел?н т?эмин ит? ??м аларны? к?псанлы сорауларына ?авап эзл??», - дип а?латты ул.
Туган ягыгызда еш буласызмы диг?н соравыма т?б?нд?ге м?гълуматны алдым: “...минем туган авылымнан аерылганым юк», - ди. Альберт Ислям улы Искандяров кече Ватанын бик ярата. Туган авылында матур йорт-?ире. Т?ртипле гаил?д? т?рбиял?нг?н (?тисе - Ислям Садыйк улы ?ит?кче булса, ? ?нисе - Венера Х?мз? кызы, гомере буе Пензятка м?кт?бене? мактаулы укытучысы иде) Альберт Ислям улыны? балалары да т?рбияле ??м у?ышлылар. Тормыш ипт?ше Наил? Фатых кызы бел?н ик?? ике бала – Альбина бел?н Артурны олы юлга чыгаралар. Б?ген аларны? оныклары - Дарина, Ринат ??м Ратмир ?зл?рен шатландырып торалар. Туган телен, м?д?ниятын яраткан Альберт Ислям улы ??р ел Сабантуйларда катнаша, у?ган тормыш ипт?ше пешерг?н п?р?м?чл?рен ярата. ?ит?кчел?р династиясе диг?ч, ?ит?кче булуы ?и?елме диг?н сорау туа. ?авабы катлаулы ??м к?п м?гън?ле. ?мма тулы ышаныч бел?н шунысын ?йтеп була: ?ит?кче вазифасы ?и?ел т?гел. ??г?м? вакытларында А.И.Искандяров ??р тармакта профессионалларга, ?з эшене? осталарына ?стенлек бир?е, аларга х?рм?т бел?н караву хакында ?йтте. Ч?нки шунсыз булмый да. ?зешч?нн?р бел?н ген? ?лл? ни эшли алмыйсы? шул. Моны бай тормыш т??риб?се туплаган, оста ?ит?кче бик яхшы а?лый, билгеле. ?ит?кче булуына карамастан, аны? бел?н аралашырга кызыклы, ?и?ел. Мен? шундый Пензяткадан Мордовия авыл ху?алыгы ??м азык-т?лек министры урынбасары Альберт Ислям улы Искандяров.

Наил? Насырова